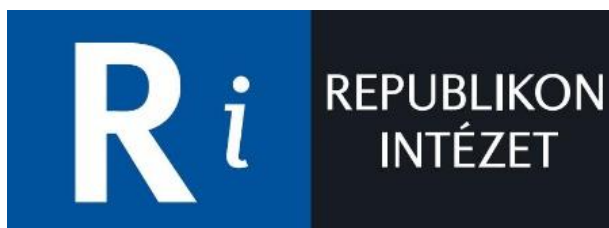

Pártpaletta feketén-fehéren

Van hely a baloldal számára 2026 után?

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

2025. március

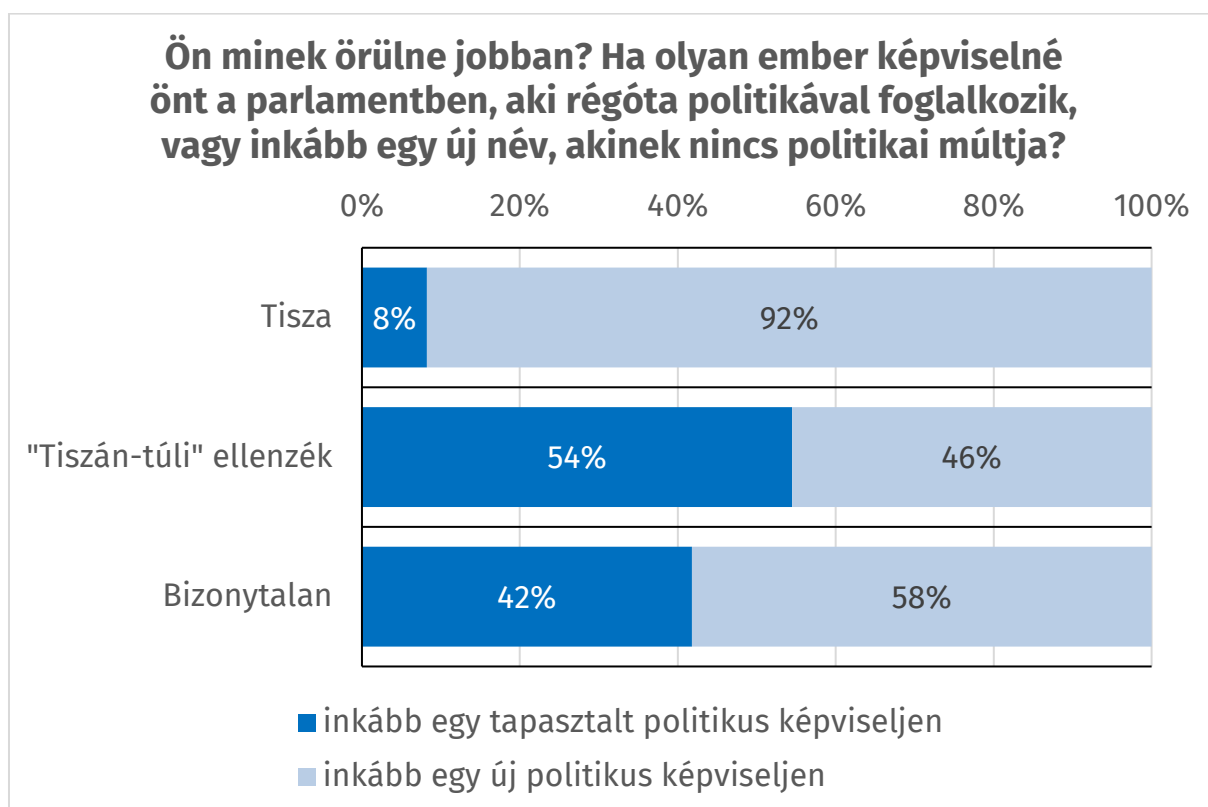
BEVEZETŐ

A Tisza Párt felbukkanásának következtében a jelenlegi magyar belpolitika egyik legmeghatározóbb témája az ellenzékváltás kérdése lett. Természetesen nincs új a nap alatt, bizonyos értelemben már 2021-ben is beszéltünk az ellenzékváltásról az előválasztás kapcsán, aminek végeredményeképp a 2022-ben parlamentbe kerülő ellenzéki képviselők fele újonc lett, nem beszélve arról, hogy Márki-Zay Péter az ellenzékváltás üzenetével, külsősként miniszterelnök-jelöltté válhatott. A pártrendszer tekintetében azonban nem történt változás egészen addig, amíg a Tisza Párt nem ért el közel 30 százalékos eredményt a 2024-es európai parlamenti választáson, ugyanis a tradicionális ellenzéki pártoktól rengeteg szavazót szívott el, és ezután céljává tette, hogy összefogás nélkül, „egy az egy ellen” szálljon versenybe a Fidesz-KDNP-vel 2026-ban. Ezzel nagyot mozdultunk a kétpártrendszer irányába; kétségkívül most érik be a választási rendszer 2013-as módosításának hosszú távú hatása, amellyel a Fidesz-KDNP (együttesen tömegpártként) helyzetbe hozta magát akkoriban. A 2022-es ellenzéki összefogás és előválasztás is nevezhető a „kétpártosodási” folyamat részének, hiszen lényegében egy kétpártira hajazó választási helyzetet teremtett 2022-ben. Ezzel együtt még mindig távol állunk a kétpártrendszerrel, a Mi Hazánk, bár egyre inkább összekapaszkodik a Fidesszel, továbbra is külön kezelendő és bejutna a parlamentbe, és számos ellenzéki pártnak frakciója is van az országgyűlésben. Így tehát leginkább a Tisza Pártnak állna érdekében, hogy összefogja a zászlója alatt a „másik oldalt”. A kétpártrendszerre alakulás persze egyaránt járhat előnyökkel és hátrányokkal is, politikatudósok számos „mellékhatást” azonosítanak ezzel a folyamattal kapcsolatban, például a pártok mérséklődési kényszerét, a média átpolitizálódását vagy akár a pluralizmus „halálát” is. Különösen érdekes helyzet alakult ki Magyarországon, ugyanis a három legerősebb párt(szövetség), a Fidesz-KDNP, a Tisza Párt és a Mi Hazánk mind-mind a jobboldali konzervatívizmus árnyalataiban tündökölnék, és a baloldali és liberális identitású politikai erők visszaszorulni látszanak. A Republikon legújabb kutatásában¹ megkérdeztük a válaszadókat, fontosnak tartják-e, hogy plurális maradjon a magyar politika, és megmaradjon a baloldali, liberális és zöld, azaz a „Tiszán-túli” ellenzék parlamenti képviselete.

¹ Módszertan: A kutatás 1000 fő telefonos megkérdezésével készült 2025. február 22-26. között. A kutatás nem, kor, iskolai végzettség és településtípus szerint reprezentatív a felnőtt korú magyar lakosságra. Hibahatár +/- 3,2%

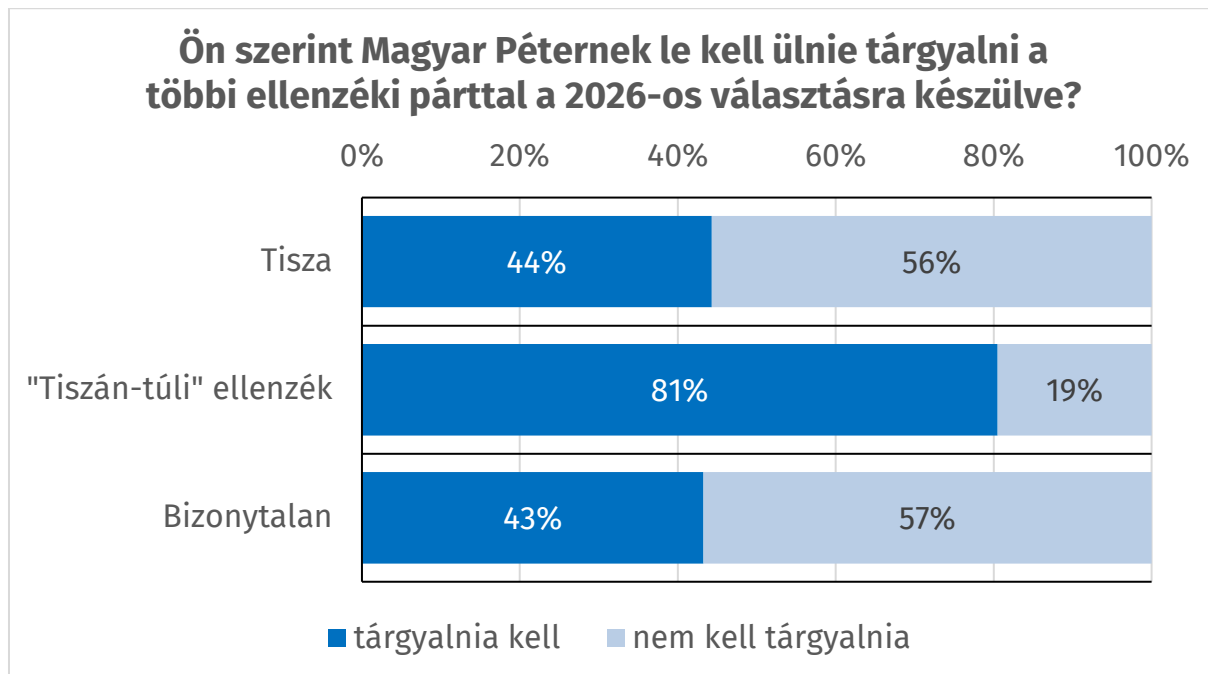
EREDMÉNYEK

Első kérdésünk a fent emlegetett politikai vérfrissítésre vonatkozott. Ez a kérdés sokakat foglalkoztatott már a 2021-es előválasztás kapcsán is, és jelentős különbségek figyelhetők meg az egyes pártok szavazótáborai között. Mi ér többet az ellenzéki választók számára? A tapasztalat vagy a frissesség? A Tisza Párt szavazói teljes egészében (92%) az új arcokat preferálják a tapasztalattal szemben. A „Tiszán-túli” ellenzék szavazóinak megoszlik a véleménye nagyjából fele-fele arányban. A többség (54%) azt szeretné, hogy tapasztalt politikus képviselje, de 46 százalék az új arcokat preferálja. Egyébként 2022-ben éppen az ellenzéki parlamenti képviselők 47 százaléka lett új képviselő, így e tekintetben a 2022-es eredmény tükrözte az ellenzéki szavazók véleményét. A bizonytalanok véleménye sem egyöntetű, de azért többnyire azt szeretnék, ha politikai múlttal nem rendelkező jelölt képviselné őket, ami jelzi az elégedetlenségüket a jelenlegi politikai kínálattal.

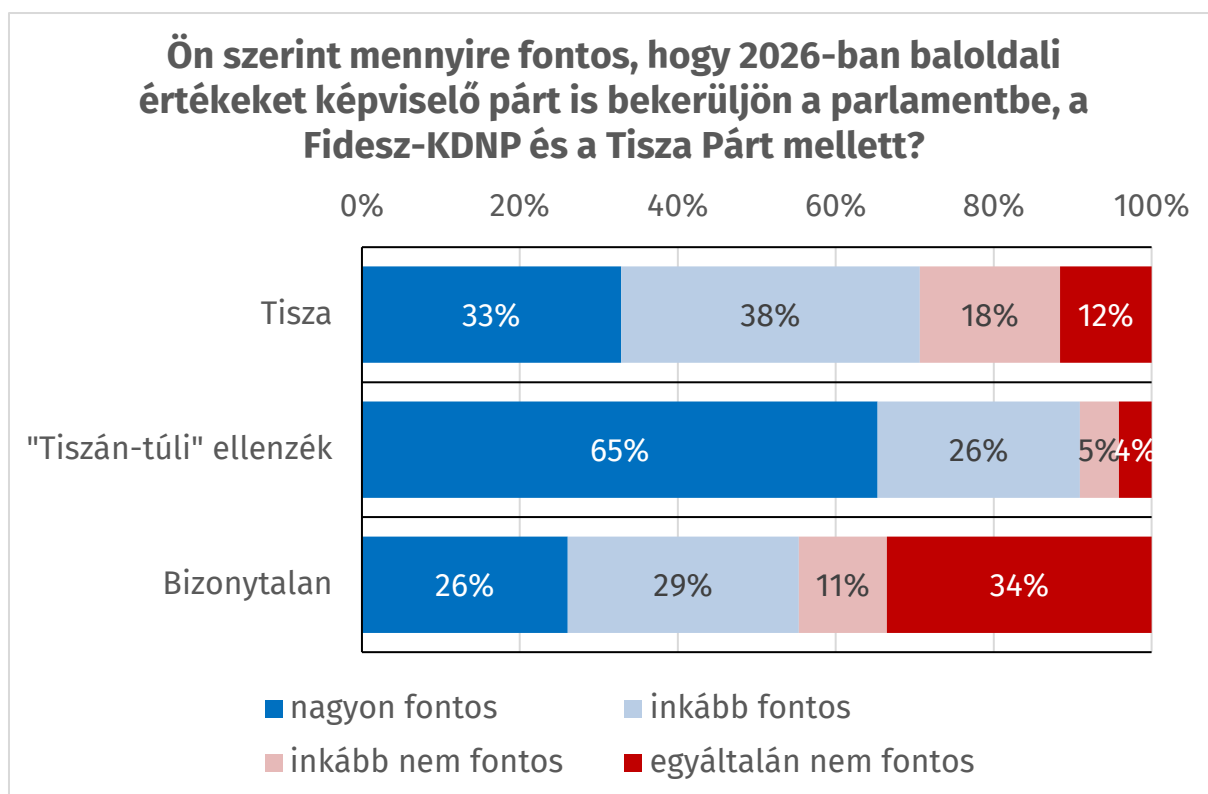
1. ábra: Vélemények az ideális politikai képviseletről. *A „Tiszán-túli” ellenzék csoportból kihagytuk a Mi Hazánk szavazóit, mert elűtnek az ellenzéki tömbtől, véleményük tekintetében a Fidesz-KDNP táborhoz álltak közel.

A klasszikus ellenzéki pártok 2026-os esélyei nem csak saját teljesítményükön, de Magyar Péter és a Tisza hozzáállásán is múlnak. Ezért külön megvizsgáltuk azt is, elvárják-e az egyes választói csoportok az ellenzéki pártok közti egyeztetést.

2. ábra: Vélemények Magyar Péter és a klasszikus ellenzéki pártok közti tárgyalás szükségességéről.

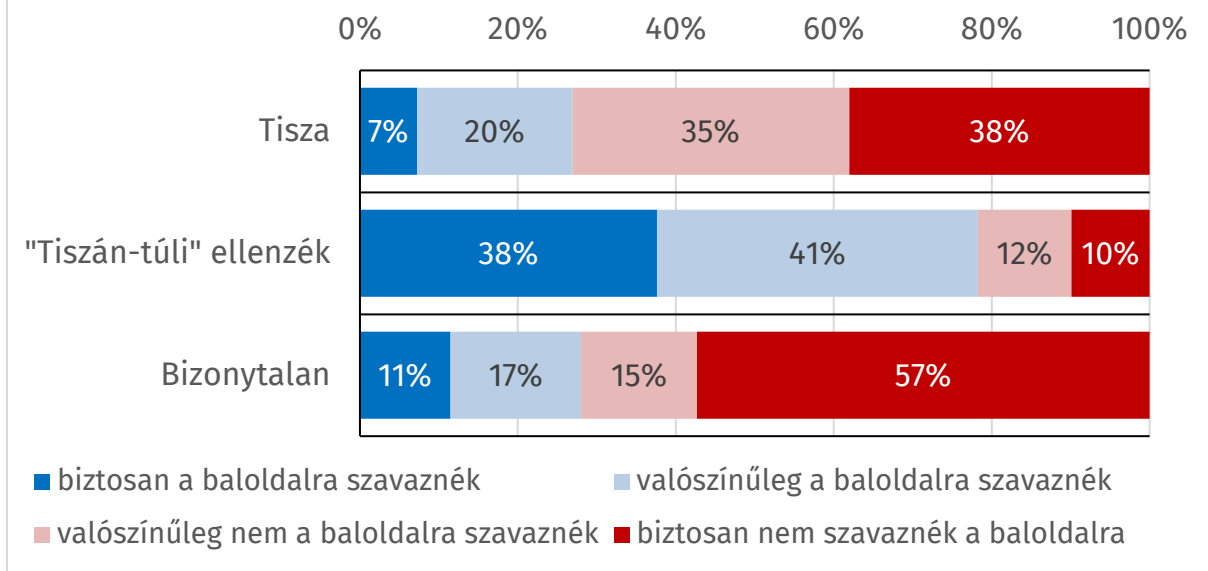
A Tisza saját szavazóinak kevesebb, mint fele gondolja, hogy Magyar Péternek tárgyalni kellene a többi ellenzéki párttal 2026-ra készülve, de ez is jelentős arány. Azt jelenti, a Tisza-tábor nem teljesen ért egyet Magyar Péter jelenlegi álláspontjával, azaz, hogy „nem tárgyalunk”, sokan elvárják, hogy a két ellenzéki „tömb” között legyen interakció, ha nem is összefogás vagy koordináció. Nem meglepő módon a klasszikus ellenzéki pártok szavazóinak többsége igényli a koordinációt, róluk eddig is tudtuk, hogy az együttműködési készséget díjazták, ráadásul nyilván azt remélik egy ilyen tárgyalástól, hogy az általuk támogatott párt jobban tud szerepelni a választáson. A bizonytalanokat tekintve vegyes képet kapunk: nem tudják, vagy nem érdekli őket, hogy tárgyalnak-e egymással a felek, ugyanis megoszlanak a vélemények e kérdés kapcsán.

3. ábra: Vélemények a baloldal parlamenti reprezentációjának fontosságáról.

Direkt módon is rákérdeztünk, fontosnak tartják-e az egyes pártok szavazói, hogy a parlamentben a baloldali értékek is képviselve legyenek. A Tisza szavazóinak körében magas, 71 százalék azok aránya, akik szerint fontos, hogy a Tisza mellett baloldali ellenzék is legyen a parlamentben, ezen belül egyharmaduk tartja nagyon fontosnak. Nem egyértelmű, hogy a minél jobb ellenzéki szereplés reményében vagy a sokszínűség védelmében nyilatkoztak így. Nem meglepően a „Tiszán-túli” ellenzék körében a legmagasabb azok aránya, akik szerint fontos a baloldali reprezentáció a parlamentben. Ezen válaszadók kétharmadának nagyon fontos, további negyedüknek pedig inkább fontos, hogy bekerüljön a baloldal az országgyűlésbe. A bizonytalanok többsége, 55 százaléka szerint is fontos, hogy legyen a parlamentben baloldali frakció. Összegezve, a válaszadók abszolút többsége fontosnak tartja, hogy a baloldal bent maradjon a parlamentben, de van egy választói réteg, akiket láthatóan kevésbé érdekel, mi történik a baloldallal.

Tegyük fel, hogy a kormánypártok és a Tisza mellett összeáll egy harmadik politikai erő, ami a baloldali értékrendű politikusokat foglalja magába. Ön mennyire tartja valószínűnek, hogy erre a baloldali tömbre szavazzon?

4. ábra: Szavazási hajlandóság új baloldali szövetségre.

Egy dolog egyetérteni a baloldali reprezentáció fontosságával, és teljesen más a baloldalt szavazattal is támogatni, így megkérdeztük, mennyire nyitottak erre a válaszadók. Fontos elem, hogy nem egyes jelenlegi pártok bejutására utalt a kérdésünk, így tudtuk ugyanis legegyszerűbben elérni, hogy ne a pártokhoz való viszony, hanem az értékrend határozza meg a választást. Mindössze a bizonytalanok 11 százaléka állítja biztosan, hogy szavazna a baloldalra, azaz látható, hogy a bizonytalanokra kevésbé tud építeni egy új baloldali politika. A Tisza Párt szavazóinak túlnyomó többsége is elutasítja, hogy letenne a Tiszáról egy baloldali ajánlat kedvéért, de a tiszások ötöde azt állítja, valószínűleg a baloldalra szavazna, ha fellépne egy új, potens baloldali szövetség és további 7 százalékuk állítja, hogy biztosan átpártolna ebben az esetben. A „Tiszán-túli” ellenzéki tábor összesen a teljes népesség 13 százalékát teszi ki. Ennek a csoportnak 38 százaléka mondja biztosra és 41 százaléka valószínűre, hogy egy új baloldali konstrukcióra szavazna. A Tiszától távol maradt ellenzéki szavazók egy részének a baloldali bélyeggel van

gondja, ami nem ördögtől való feltételezés, hiszen történelmileg csak az MSZP, illetve újabban a DK állítja magáról azt, hogy baloldali párt. A Kutyapárt kifejezetten sokszínű értékrendek szempontjából, a Momentum liberális, a Jobbik jobboldali, a Párbeszéd és az LMP zöld pártként definiálja magát, hiába meghatározó egyébként ezen szavazók körében a baloldali értékrend, ha szakpolitikáról vagy szociális ügyekről van szó. A jelenlegi politikai klímában a Tisza nagyobb eséllyel vonhat be újabb klasszikus ellenzéki szavazókat, azonban a másik oldalról is tekinthetünk erre a jelenségre: jelenleg csak két kifejezetten baloldali párt van a parlamentben, de a Tisza hódításából eddig kimaradt ellenzéki választók többsége nyitott lenne rá, hogy egy új baloldali ajánlatra voksoljon, így előállhat egy olyan baloldali koncepció, aminek megvan a helye a 2026-os parlamentben is.